

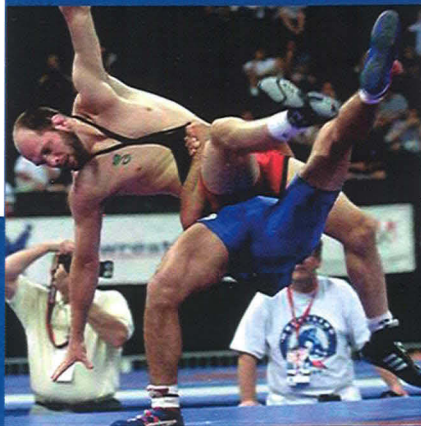
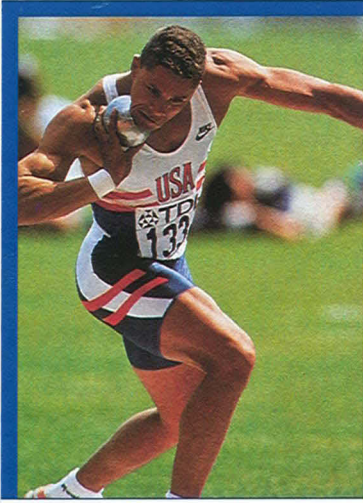
Olimpiyat Ateşi Yanarken...

2000 yılına girerken dünyanın birçok yerinde çok büyük eğlenceler düzenlendi. Ancak, Sidney'de kutlamalar daha farklı bir coşkuyla yapıldı. Çünkü, 2000 yılına olimpiyat oyunlarının ev sahibi olarak giriyordu Sidney. Bu, tüm dünyanın gözünün Sidney'de olacağı anlamına geliyordu. Olimpiyatlara ev

sahipliği yapmak kentler için büyük bir onur olarak kabul ediliyor. Bu büyük olayı yalnızca ev sahibi kentler beklemiyor elbette. Çok sayıda sporcu, yarışmalara katılmak için yıllarca önceden hazırlanmaya başlıyor. İnsanlar, bu yarışmaları izleyebilmek için uzun süre önceden biletlerini alıyorlar.

Televizyon kanalları yayınlar yapıyor. Gerçekten de tüm dünya olimpiyatları izliyor.

Olimpiyat oyunları görkemli törenlerle başlayıp, yine görkemli törenlerle kapanıyor. Geriye yalnızca başarılar, başarısızlıklar, dostluklar ve duygular kalıyor. Peki eskiden nasıldı, şimdi nasıl? Gelin birlikte öğrenelim...

Yunanistan'da Atina'dayız. Yıl 1896. Yer bir stadyum. 70 000 izleyici var. 13 ülkeden 300'e yakın sporcu geçit töreni yaparak stadyuma giriyor. Yunanistan Kralı olimpiyat oyunlarının açılışını yapıyor. Bu tören ilk modern olimpiyat oyunlarına ait. İşte, I. Olimpiyat Oyunları'nın

açılışı böyleydi. Peki, o günden 2500 yıl öncesinde Eski Yunan'da nasıl oluyordu olimpiyat oyunları? O zaman da tören

Eski Yunan'da oynanan olimpiyat oyunlarından bir kısmı bugün de oynanıyor.

ve kentlerine geri döndüklerinde neredeyse armağanlara boğulurlardı. Kahraman gibi karşılanan bu oyuncular için şiirler yazılırdı; heykelleri yapılırdı. O zamanlarda olimpiyat oyunlarına yalnızca erkekler katılabiliyordu. Kadınların izleyici olmaları bile yasaktı. Oyunları izlemesine izin verilen kadınlar yalnızca toprak ve bereket tanrıçası Demeter'in rahibeleriydi. Tanrı Zeus adına düzenlenen bu oyunlar, 12 yüzyıl kadar her dört yılda bir düzenlendi. Ancak, 394 yılında kaldırıldı. Ta ki 1896'da modern olimpiyat oyunları başlayana kadar.

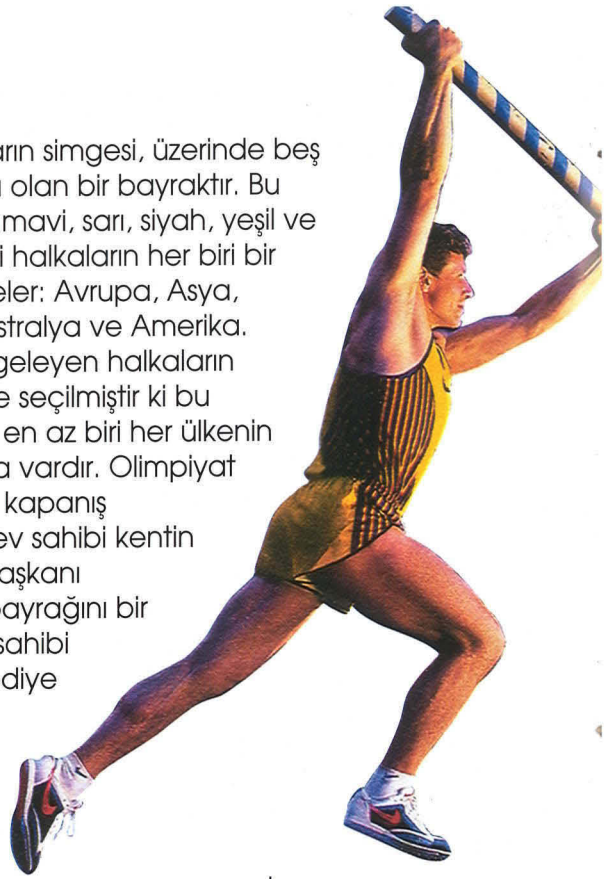
Peki, neden olimpiyatlar yeniden düzenlenmeye başlanmıştı? Olimpiyat oyunlarının yeniden başlamasına önyak olan kişi, Fransız Pierre de Coubertin'dir. Kendisi de sporcu olan Coubertin, hem 19. yüzyıl sonundaki savaş ve çatışmaları sona erdirmek isteği hem de aldığı eğitimin etkisiyle sporun uluslar arasında barışı güçlendireceğine inanıyordu. Pierre de Coubertin'e göre, olimpiyat oyunlarını kazanmak değil, katılmak önemliydi. Tıpkı gerçek yaşamda başarı kazanmanın değil, çabalamanın önemli olduğu gibi. Temel amaç, rakibini alt etmek değil, iyi yarışmaktı. İşte, bu görüşleri taşıyan Pierre de Coubertin'in öncülüğüyle 1896'da ilk olimpiyat oyunları başladı. İlk olimpiyadın yapılacağı yer olarak Atina seçildi; çünkü olimpiyat oyunlarının ilk doğduğu yer Yunanistan topraklarındaydı. II. Olimpiyat Oyunları'ysa Pierre de Coubertin'in katkıları nedeniyle onun ülkesi olan Fransa'nın başkenti Paris'te yapıldı. Olimpiyat oyunlarının yapılacağı kentler bugün de aynı özenle belirleniyor. Oyunlara ev sahipliğini ülkeler değil, kentler yapıyor. Olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapmak kentlere, kendilerinin ve

yapılıyordu; ancak biraz farklıydı bu törenler. Yarışların yapıldığı pistin olduğu hipodroma hakemler, bir haberci ve bir trompetçi giriyordu. Hakemler yerlerini aldıktan sonra, yarışmacılar onların önünde geçit töreni yapıyorlardı. Haberci, her yarışmacının adını ve geldiği kentin adını bağırarak söylüyordu. Daha sonra yarışmalar başlıyordu. İlk önceleri yalnızca koşu ve at yarışları yapılıyordu. Daha sonra, bunlara disk, cirit atma, uzun atlama, boks, güreş, pentatlon ve atlı araba yarışı da eklendi. Eski Yunan'da oyuncuların olimpiyat oyunlarına katılma amacı kazanmaktı. Kazananlara ödül olarak zeytin dalları verilirdi. Birinci gelen oyuncular büyük saygınlık kazanırlardı

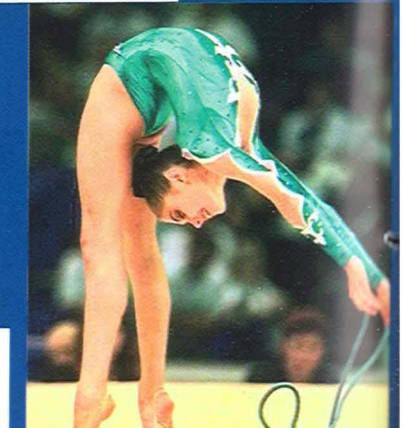
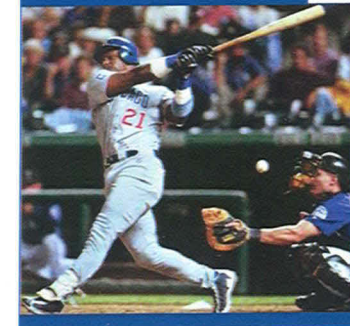
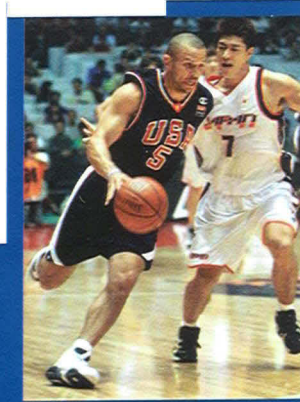
Ülkelerinin reklamını yapma olanağı verir. Böylece tüm dünyanın dikkati bu kente çekilir. Olimpiyatlara ev sahipliği yapmak, turizm ve ülkelerin dünyaya tanıtımı açısından da önem taşır. Bu nedenle birçok kent bu onura kavuşmak ister. Ancak, olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapabilmek için, her ayrıntıyı ince ince düşünerek büyük planlamalar yapmak gerekir. Çünkü, yarışmalar çok sayıda sporcu ve izleyiciyi çeker. Ayrıca, çok sayıda yarışma aynı zamanda yapılır. Bu nedenle olimpiyatların yapılacağı kentler çok uzun süreler öncesinde Uluslararası Olimpiyat Komitesi tarafından belirlenir. Örneğin, Sidney'in ev sahipliği yapacağı, 1993 yılında belirlendi ve o günden bugüne değin planlı çalışmalar yapıldı. Bir sonraki olimpiyat oyunlarının ev sahibi de şimdiden belli. 2004 yılındaki oyunlar Atina'da yapılacak ve çalışmalar daha şimdiden başlamış durumda. Olimpiyatlar, yaz ve kış olimpiyatları olarak ayrı ayrı yapılır. 15 Eylül ve 1 Ekim 2000 tarihleri arasındaki olimpiyat oyunları yaz oyunlarıdır. Güney yarıkürede yaz yeni başladığı için bu tarihler seçilmiştir.

Olimpiyat sözcüğü mitolojide tanrı Zeus'un yaşadığı yer olan Olympus Dağı'nın adından köken alır ve eskiden olduğu gibi günümüzde de

Olimpiyatların simgesi, üzerinde beş renkli halka olan bir bayraktır. Bu bayraktaki mavi, sarı, siyah, yeşil ve kırmızı renkli halkaların her biri bir kıtayı simgeler: Avrupa, Asya, Afrika, Avustralya ve Amerika. Kıtaları simgeleyen halkaların renkleri öyle seçilmiştir ki bu renklerden en az biri her ülkenin bayrağında vardır. Olimpiyat oyunlarının kapanış töreninde ev sahibi kentin belediye başkanı olimpiyat bayrağını bir sonraki ev sahibi kentin belediye başkanına teslim eder. Bayrak, olimpiyat

oyunları süresince katılımcı ülkelerin bayraklarıyla birlikte asılı kalır. Olimpiyatların sloganı Latince "citius, altius, fortius" sözcükleridir. Bu sözcüklerin anlamı, "daha hızlı, daha yüksek, daha güçlü"dür.

her dört yılda bir yapılır. Olimpiyatlar Roma rakamlarıyla numaralandırılır. Örneğin, 2000 Sidney Oyunları XXVII. Olimpiyat Oyunları'dır. Olimpiyat oyunlarının yıllarında değişiklik yapılmaz. Herhangi bir nedenden oyunlar iptal edilse bile olimpiyatlara verilmiş olan numara değiştirilmez. Gerçekten de geçmişte dünyayı etkileyen önemli olaylar nedeniyle iptal edilmiş oyunlar vardır. 1916, 1940 ve 1944 yıllarında yapılması planlanmış olan olimpiyat oyunları I. ve II. Dünya savaşları nedeniyle iptal edilmişti.

Olimpiyatların bir başka simgesi de olimpiyat ateşidir. Olimpiyat ateşi, olimpiyat oyunlarının Eski Yunan'dan günümüze taşındığını simgeler. Eski olimpiyatlar yapılırken Tanrı Zeus adına, kutsal olduğu düşünülen bir ateş yakılırdı.

1932'de Amsterdam Oyunları'nda bu ateş yeniden yakıldı ve her olimpiyatta yeniden yakılıyor. Eski olimpiyatlardan günümüze taşındığını göstermek için, olimpiyat ateşi Yunanistan'da törenle yakılır. Ateş, tıpkı eskiden olduğu gibi Yunanistan'da, Olympia'da bir aynaya yansıtılan güneş ışınlarıyla yakılır. Eski Yunan döneminde giyilen

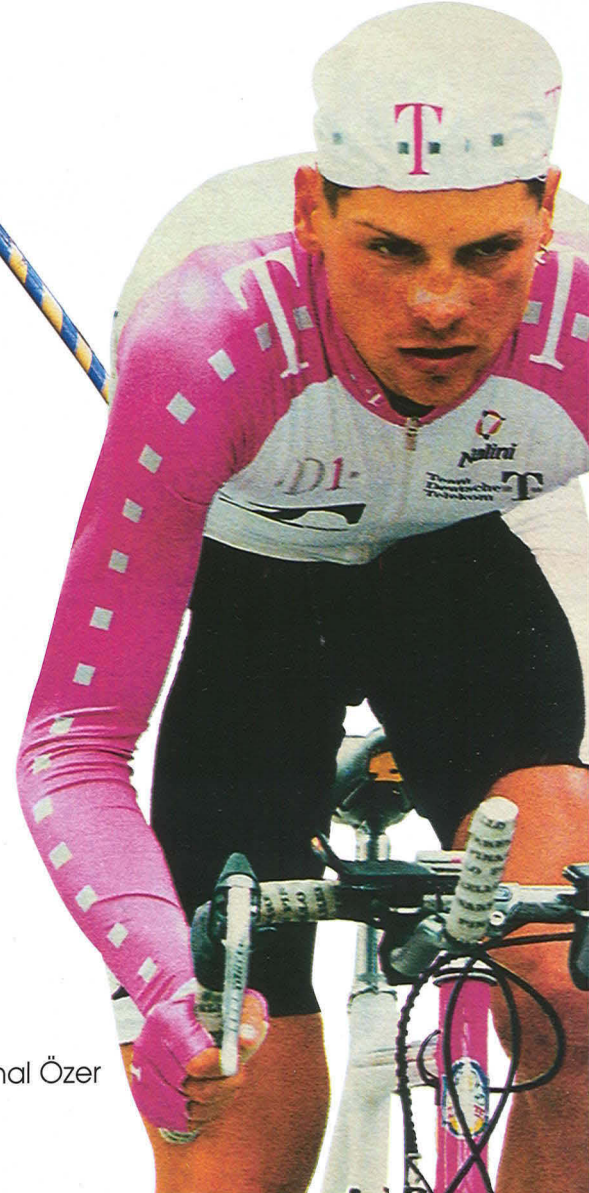
giysiler içindeki kadınlar ateşi yakıp bir meşaleyle atletlere verirler. Daha sonra bu meşale, zorunlu deniz yolculukları dışında yol üzerindeki ülkelerin sporcularınca elden ele taşınarak olimpiyat oyunlarının yapılacağı kente getirilir. Ancak, bu uzun bir yolculuktur. Bu nedenle meşale aylar öncesinden yakılarak yola çıkar. Olimpiyat ateşinin ev sahibi kente geliş zamanı tam olimpiyat oyunlarının açılış törenine denk getirilir. Törene ev sahibi ülkenin ulusal marşı çalınarak başlanır. Daha sonra sporcular geçit töreni yaparlar. Geçit törenlerinde her zaman ilk olarak Yunanistan ekibi, en son olarak da ev sahibi ülkenin ekibi stadyuma girer. Açılış konuşmasından sonra olimpiyat bayrağı göndere çekilir ve havaya güvercinler uçurulur. Daha sonra atletlerin Olympia'dan getirmiş oldukları meşaleyle olimpiyat ateşi yakılır. Ayrıca, sporculardan biri tüm sporcular adına olimpiyat andı içer. Törenin son bölümünde ev sahibi ülkenin hazırladığı görkemli gösteriler yapılır. Olimpiyat oyunlarının süresi 15 günü geçmez. Yarışmalar ülkeler arasında değil, sporcular arasında yapılır ve sporcuların amatör olması zorunludur. Sporcular arasında ırk, dil ve siyasal görüş açısından hiçbir ayırım yapılmaz. 1936 Berlin Olimpiyat Oyunları sırasında, Hitler'in üstün ırkın varlığına ilişkin düşüncelerinin doğru olmadığı bir kez daha ortaya çıkmıştı. Siyah atlet Jesse Owens tüm beyaz rakiplerini geçerek büyük bir başarı elde etmişti. Olimpiyat oyunlarına paralel olarak yapılan bir başka grup yarışma daha var: Paralimpik Oyunlar adı verilen bu yarışmalar, özürülülerin

katılabilmesi için düzenleniyor. Bu yıl 18 Ekim 2000'de başlayacak olan Sidney 2000 Paralimpik Oyunları'na 125 ülkeden 4000 özürülü sporcunun katılması bekleniyor.

2000 Sidney Oyunları için Avustralya'da büyük hazırlıklar yapıldı. Büyük bir Olimpiyat Parkı kuruldu. Sporculara özel olarak yapılmış bir olimpiyat köyünde konuk edilecekler. Ancak, bu olimpiyatların öncekilerden bir farkı var. Bu kez, olimpiyatlar sırasında çevreye en az düzeyde etki ederek, zarar vermemek amaçlandı. Stadyumların ve salonların yapımı sırasında gerikazanım elde edilmiş malzemeler kullanılmaya çalışıldı. Suyun ve enerjinin boşa tüketilmemesi için özel planlamalar yapıldı. Yağmur sularının biriktirilip kullanılabilmesi, atıkların biyolojik olarak yok edilmesi, enerji kaynağı olarak güneş enerjisinden yararlanılması gibi.

Olimpiyatlar için artık tüm hazırlıklar tamamlandı. Dünyanın gözü Sidney'de, sporcularda...

Zuhal Özer

Olimpiyat Parkı

Sidney
Kent Merkezi

Homebush Körfezi

Taş Ocağı

Terk edilmiş bir taş ocağının olduğu bu bölgede tenis sahalarının yapılması planlanmıştı. Ancak, burada tükenme tehlikesi altındaki bir kurbağa türünün yaşadığı belirlendikten sonra bölge koruma altına alındı. Tenis sahaları da başka yere yapıldı. Bu kurbağalardan Olimpiyat Parkı'nın içinde yaşayanları da var.

Beyzbol Stadyumu

Stadyumun çatısı daha az çelik kullanılacak biçimde tasarlanmış. Ayrıca, çatıda biriken yağmur suyunu yeraltındaki özel depolara taşıyacak bir düzenleme yapılmış. Bu depolarda biriktirilen su, sulamada kullanılıyor.

Beyzbol Modern Pentatlon

Dome

Badminton
Basketbol
Jimnastik
Henibol
Modern Pentatlon
Voleybol

Sidney
Uluslararası
Okçuluk
Parkı

Okçuluk

Su-Kanalizasyon

Yarışmalar sırasında sulama ve tuvalet temizliği için gereken suyun tümü yağmur sularından ve yeniden kullanılabilir hale getirilmiş kanalizasyon suyundan elde ediliyor. Kanalizasyon suları biyolojik yöntemlerle yeniden kullanılabilir hale getiriliyor.

Kronos Tepesi

Olimpiyat Parkı'nda oluşan tüm çöplerin yok edilmesi de önemli bir sorundur. Burada yapay olarak oluşturulan bu tepenin olduğu yere az miktarda zehirli atık içeren çöpler gömülüyor.

Sidney 2000 Olimpiyat Oyunları, Homebush körfezindeki Olimpiyat Parkı'nda yapılacak. Bu bölge eskiden hiç kimsenin yaşamadığı, çöplerin biriktiği ve fabrikaların olduğu bir alanmış. Şimdiyse burada çok büyük bir Olimpiyat Parkı var. Olimpiyat Parkı'nın en önemli özelliği çevreye en

Olimpiyat Bulvarı

Bu bulvarın aydınlatması, çok güçlü güneş enerjisi kulelerinden yararlanarak yapılıyor. Kaldırımlar ve meydanlar özel hazırlanmış delikli taşlarla döşenmiş. Bu taşların deliklerinden süzülen yağmur suyu da yeraltındaki depolarda biriktiriliyor. Bu su yeşil alanların sulamasında kullanılıyor.

Sidney Uluslararası Yüzme Merkezi

Normal havuzlarda temizliği sağlamak ve mikropları öldürmek amacıyla klor kullanılır. Ancak, bu amaçla kullanılan klor pek de çevre dostu değildir. Bu merkezdeki havuzların en önemli özelliği, sularının özel bir arıtma sisteminden geçirildikten sonra doldurulmasıdır.

Tramplen atılama
Modern Pentatlon
Yüzme
Senkronize Yüzme
Sütöpu

Sidney Uluslararası Tenis Merkezi

Tenis

New South Wales Eyaleti Spor Merkezi

Masa Tenisi
Taekwondo

Sidney Uluslararası Hokey Merkezi

Hokey

Olimpiyat Stadyumu

Açılış ve kapanış törenlerinin yapıldığı stadyum. Burası yapılırken koltuklarda plastik malzeme kullanılmamış. Çatıda biriken yağmur suyu, depolanıp stadyumun içindeki yeşil sahanın sulanmasında kullanılıyor.

Futbol
Atletizm

Superdome

Burada enerji tümüyle yenilenebilir kaynaklardan sağlanıyor. Örneğin, çatıda güneş enerjisi toplayıcıları var. Yapı gerikazanımıyla elde edilmiş malzemelerle yapılmış. Yapının kubbe kısmı bile böyle bir malzemeden yapılmış. Bu kubbenin yapımında 65 000 eski telefon rehberinden gerikazanımıyla elde edilmiş kağıt kullanılmış.

Basketbol
Jimnastik

az düzeyde zarar verecek bir biçimde tasarlanmış olması. Bu, küresel ısınma, ozon tabakası, çeşitliliğin korunması, zehirli atıklardan korunma, su ve enerji kullanımı ve çöplerin yok edilmesi gibi konularda özel önlemlerin alınmış olduğu anlamına gelir. Gelin bu parkı birlikte gezelim.

Olimpiyat Köyü

Burada sporcular kalıyorlar. Olimpiyat köyündeki yapılar çevre dostu denilen tipte malzemeler kullanılarak yapılmış. Örneğin, duvar boyaları zehirli madde içermiyor, boruların çoğu plastik değil ve enerji kaynağı olarak Güneş'ten yararlanılıyor.

Çöp

Olimpiyat Parkı'nda açığa çıkan tüm çöpler sınıflandırılarak gerikazanım fabrikalarına götürülüyor.